

Posudek vedoucího bakalářské práce

Jméno autorky práce: Veronika Fuksová

Téma práce: Postavení Senátu v ústavním systému České republiky

Rozsah práce: 38 stran textu

Datum odevzdání práce: červenec 2014

Téma postavení Senátu v ústavním systému ČR se stalo znovu aktuálním po přijetí ústavního zákona č. 71/2012 Sb., kterým Senát přišel o důležitou pravomoc podílet se na volbě prezidenta republiky a jímž byla též výrazně oslabena pravomoc Senátu podat na prezidenta republiky ústavní žalobu. Samotné schválení tohoto ústavního zákona navzdory silným kritickým hlasům v orgánech Senátu též vyvolalo pochybnosti, zda Senát dobře plní svou základní „kontrolní a stabilizující funkci“ podle důvodové zprávy k návrhu Ústavy, zda totiž nerezignoval na svoji roli ochránce stability a kvality ústavního systému.

Za této situace se Veronika Fuksová správně ptá, zda je existence Senátu opodstatněná, a připomíná, že českému Senátu chybí klasický důvod pro druhou komoru, jímž je federativní charakter státu, regionální nebo stavovské zastoupení.

Podstatným přínosem bakalářské práce je pohled na problém z mnoha úhlů – z historie československého bikameralismu, z debat provázejících vznik Ústavy a opožděné ustavení Senátu, z textu Ústavy a zákonů, z konstitucionalistické a politologické literatury, z publicistických názorů, z frekvence veřejných slyšení a zasedání výborů Senátu, z údajů o volební účasti, z průzkumů veřejného mínění o důvěře veřejnosti v Senát i z osobních rozhovorů autorky s bývalým předsedou Senátu Petrem Pithartem a dlouholetým poslancem Markem Bendou.

Zvláště tyto rozhovory přinášejí zajímavé poznatky, např. k domnělé dohodě „Senát za Listinu“ při přijímání Ústavy „na základě rozhovoru s poslancem Markem Bendou vyplynulo, že pravice počítala s tím, že Listina základních práv a svobod bude v tehdejší podobě přijata, avšak využívala tento prostor jako vyjednávací pozici za tím účelem, aby měla levice dojem, že na základě vzájemné dohody mezi politickými stranami došlo ke kompromisu“ (konec kap. 1.3).

Veronika Fuksová dospívá k závěru, že Senát své opodstatnění jako „hlídač hodnot“ i nadále má a že k němu má i efektivní pravomoci. Měl by však více využívat veřejných slyšení a práce ve výborech. Za sebe bych dodal, že významnou roli může Senát hrát i při posuzování navrhovaných legislativních aktů Evropské unie; tomuto tématu a vlivu evropské integrace na postavení Senátu v ústavním systému ČR se případně může věnovat část rozpravy při obhajobě.

Práce je kvalitní a mé níže uvedené připomínky jsou spíše málo závažné:

1. Kolektivní dílo Parlament České republiky má již třetí vydání.
2. V kap. 3.1.1 nelze říci, že Senát přišel o vyšetřovací komise, neboť je podle čl. 30 Ústavy nikdy neměl.
3. K malé četnosti veřejných slyšení Senátu v kap. 3.1.3 bych dodal, že častěji se konají veřejná slyšení výborů Senátu.
4. V téže kapitole je vhodné citovat řeč senátora Šimonovského též z primárního zdroje, aby bylo jasné, kdy byla pronesena.
5. Senátoři spíše než v regionálních kancelářích pracují na radnicích, často jsou totiž zároveň starostové (též v kap. 3.1.3).
6. V kap. 3.2 návrh senátorů na zrušení zákona nelze označit jako ústavní stížnost.

Práce i po formální stránce obsahuje jen málo chyb. Některé závěry mohly být více argumentované a specifikované, ale celkově práci rozhodně doporučuji k obhajobě a navrhuji ji, podle průběhu obhajoby, hodnotit stupněm **výborně** nebo **velmi dobře**.

V Praze dne 19. srpna 2014.

Doc. JUDr. PhDr. Jan Wintr, Ph.D.